

HANDLEIDING MODERATOREN
(uitgebreid)

LIVE ONLINE

VO klas 1 - 2

INLEIDING

In dit zaalprogramma gaan leerlingen kijken naar een compilatie van korte films waarin ze onderzoeken hoe **de invloed van de online wereld** op verschillende wijze in de films verbeeld wordt.

Per film worden leerlingen uitgedaagd om te reflecteren, te onderzoeken en goed te kijken met behulp van opdrachten die tussen het filmkijken door worden ingezet.

Dit programma is ontwikkeld door Netwerk Filmeducatie, Eye Filmmuseum, Cinekid, IFFR, IDFA en NFF.

Informatie voor de moderator

Deze handleiding is bedoeld ter ondersteuning bij het modereren van het zaalprogramma in filmtheater of bioscoop. Je kunt de bijbehorende kant-en-klare Powerpoint gebruiken, of er een eigen versie van maken.

De vertoning van de slides kan als ppt, pdf (via een laptop) of als DCP (via de filmprojector).

Dit is de uitgebreide versie; er is ook een beknopte handleiding beschikbaar.

Doelen van dit zaalprogramma

- Leerling beleeft verschillende soorten film en exploreert de films binnen bepaalde contexten.
- Leerling verwoordt de beleving van film en gaat hierover in gesprek met anderen.
- Leerling herkent overeenkomsten en verschillen in verhaalstructuren en technieken in de films.
- Leerling herkent onderdelen van vormgeving, zoals camera en muziek en de invloed hiervan op de beleving.
- Leerling maakt kennis met de maker en herkent hoe de boodschap van de maker wordt ondersteund in de film dmv vormgeving.
- Leerling legt verbanden tussen persoonlijke waardering met visie van de maker en andere leeftijdsgenoten.

Films in dit programma

[Het internet](#) – (Jelle Pothoven, 7 min, fictie) - art direction

[#tagged](#) – (Martijn Winkler, 12 min, fictie) - perspectief

[Swipe](#) – (Niels Bourgonje, 6 min, fictie) - muziek

[#pestverhaal](#) – (Eef Hilgers, 15 min, documentaire) - camerastandpunt

[Toni with an I](#) – (Marco Alessi, 12 min, fictie) - boodschap van de maker

Totale duur compilatie: 52 minuten

Totale duur van programma: 90 minuten

TIPS VAN COLLEGA'S

We verzamelden de beste voorbereidings- en gesprekstips van theaters uit het hele land voor je, om een zo soepel en betekenisvol filmbezoek te organiseren voor scholen.

PRAKTISCHE TIPS

Maak een draaiboek

Mail vooraf altijd de afspraken of een draaiboek naar de school. Denk aan dag, datum, tijd, zaal, maar ook; welke film gaan ze kijken? Is er een randprogramma? Hoe lang duurt het? Is er lesmateriaal of een les die ze ter voorbereiding moeten doen? Dit overzicht kunnen ze makkelijk doorsturen aan collega's.

Denk aan extra's

Bedenk of er extra benodigdheden: bv. Een microfoon, stoelverhogers voor kleuters, genoeg ruimte voor leerlingen in een rolstoel, enz.

Test techniek

Test samen met je collega van filmtechniek niet alleen de films maar ook het switchen tussen films en slides (al dan niet tussen filmprojector en laptop).

Wat spreek je af met leraren?

(vooraf per mail of voor aanvang op locatie doorlopen)

- Geef leraren **een duidelijke rol** mee: ga verspreid zitten in de zaal, help orde houden en doe vooral mee bij vragen en opdrachten!
- Maak vooraf met de leraar afspraken over **jassen/tassen** en over **toiletbezoek** tijdens de voorstelling. Het is vaak handig jassen/tassen onder de eigen stoel op te bergen.
- **Controleer** samen met een leraar de **zaal** zodra deze leeg is: is het netjes en vooral, zijn er telefoons, sleutels of handschoenen blijven liggen?
- Vraag achteraf naar de eerste indruk van leraren (en leerlingen): vonden ze het leuk? Een paar dagen later kun je ook een kort (!) vragenlijstje sturen voor **feedback**.

“Een leraar kent de pappenheimers in de klas, dus het is enorm fijn als ze zich tactisch opstellen in de filmzaal”

Wat spreek je af met leerlingen?

De regels op school, in het klaslokaal, zijn een handig uitgangspunt

- **Als je iets wilt vragen of zeggen, steek je je vinger op**
- **Jassen/tassen: zie afspraak met leraar**
- **Toiletbezoek: zie afspraak met leraar**
- **Telefoons uit / stil / weggestopt**
- **Niet eten/drinken**
- **Geen voeten op de stoel en laat de zaal schoon achter.**

“Herkenbaar: de eeuwige vraag of er geen popcorn gegeten mag worden...”

GESPREKTIPS

Manage verwachtingen

Vertel waarom ze hier zijn en hoe het programma eruit ziet. Bij jonge leerlingen is het soms goed aan te kondigen dat het licht gedimd gaat worden, oudere leerlingen willen graag weten hoelang de films duren.

Zorg dat je publiek hoorbaar is

Herhaal wat in de zaal gezegd wordt, vat samen, of gebruik een publieksmicrofoon om iets hoorbaar te maken voor de rest van het publiek. Het allerbest werkt een zgn. Catchbox: een schuimrubberen 'dubbelsteenmicrofoon' die leerlingen rond kunnen gooien.

Vraag door

Waarom vind je dat?

Wissel vraagtypes af

Wissel vragen aan de hele zaal (*hand omhoog als...*) af met individuele vragen (*wie kan wat zeggen over..?*). Zo blijven leerlingen betrokken.

Geef gespreid de beurt

Geef niet alleen de voorste rij of de fanatiekste leerlingen de beurt. Speur ook de achterste rijen af, of geef de beurt aan leerlingen die hun hand niet zo hoog opsteken. Een beurt geven aan een niet-oplettende leerling is natuurlijk ook een beproefde techniek in het onderwijs.

Anticipeer

Luister echt naar wat leerlingen te zeggen hebben en reageer daarop.

"Enthousiasme is aanstekelijk, dat moet je als moderator dus uitstralen. Ook leraren die zelf actief meedoen in de zaal zijn top, dat waarderen leerlingen."

Pas je taalgebruik aan

De woordenschat van leerlingen uit klas 1 en 2 is nog niet zo ver als die van een volwassene. Houd daar rekening mee en zorg dat je geen onnodig ingewikkelde woorden gebruikt.

Activeer de kijkhouding

Door een gerichte kijkopdracht mee te geven activeer je leerlingen.

Stimuleer beweging

Hebben leerlingen moeite met stil zitten? Ook in de zaal kun je actief zijn. Denk bv aan een quiz met staan-zitten of hand omhoog-omlaag. Of doe een klassikale stretchoefening van lichaamsdelen als een soort bioscoopyoga

Sluit het programma af

De afsluiting van het zaalprogramma is – net als een les op school afronden - belangrijk. Herhaal bijvoorbeeld nog even het leerdoel; waarom waren ze hier ook alweer? En bedank voor de aandacht en inbreng van leerlingen.

"Ik leer weer van leerlingen door ze te vragen naar hun favoriete films, of wat te vertellen over populaire YouTubers of games, want ook tussen film en games is een mooie brug te slaan."

INTRODUCTIE (10 minuten)

- **Welkom! (slide 1)**

Welkom in <naam theater> , Ik ben <naam>

Vraag: Wie kan vertellen waar we zijn en wat we gaan doen?

Vraag de leerlingen om een vinger op te steken als ze het weten. Wijs een van de leerlingen met een vinger aan.

- **Afspraken (slide 1)**

Neem de regels kort door met de leerlingen.

- **Overzicht van de films (slide 1)**

Wij gaan kijken naar 5 verschillende korte films kijken.

Het zijn 4 speelfilms en 1 documentaire, die tussen de 6-15 minuten duren.

- **Live online (slide 2)**

In de films die wij gaan kijken speelt een deel van de film zich online af. We zien bijvoorbeeld vlogs, app-contact en social media.

Vraag: Kennen jullie een speelfilm waarvan een deel zich online afspeelt?

Vraag door: Kan je je nog herinneren hoe de online wereld zichtbaar werd gemaakt?

De filmmakers kiezen heel bewust hoe ze de online wereld in een film verbeelden.

Door hierin bewuste keuzes te maken kan de filmmaker zorgen dat jij als kijker een bepaalde beleving of gevoel krijgt.

Bekijk je de wereld in de film vanuit een mobiel? Of is de mobiel slechts af en toe in beeld? Heeft het internet een positieve of een negatieve invloed op de personages?

Vraag: als jij een film zou maken over jouw eigen internetgebruik, zou het dan een vrolijk verhaal zijn? Welke boodschap zou je meegeven?

- **Veel kijkplezier! (slide 3)**

We gaan zometeen naar 5 films kijken. We ontdekken door goed te kijken en met kleine opdrachten hoe de makers van deze films steeds de online wereld verbeelden. Let tijdens het kijken maar goed op: Hoe wordt de online wereld in beeld gebracht?

Het internet | 7 minuten | tijdsgeschiedenis

Informatie voor de moderator: *Een komische historische fictiefilm over een jonge vrouw die in 1994 probeert haar privéfoto van het internet te halen. Als laatste redmiddel besluit zij te infiltreren bij het bedrijf waar haar foto fysiek opgeslagen zou moeten zijn.*

Voorafgaand aan de film:

We gaan zo kijken naar de eerste film. In deze film probeert een vrouw in de jaren '90 een privéfoto van het internet te halen.

Vraag: Hoe (en hoe vaak) gebruik jij nu het internet?

Vervolgvraag: Wat zijn denk je de verschillen met internetgebruikers in de jaren 90?

Bespreek eventueel aan de hand van deze vraag o.a. de floppy's.

Weten de leerlingen wat dat zijn?

Antwoord: *Een floppy is een platte disk die werkt als een usb-stick.*

Vraag: En hoe denk je dat de internetgebruikers in de jaren '90 een privé-foto van het internet konden halen?

Laten we gaan kijken hoe de filmmaker dit verhaal heeft verfilmd. Start de film!

Start de film Het internet!

Na de film

Vraag: wat vonden jullie van de film?

Vraag: wat viel de leerlingen op aan de manier waarop de filmmaker het internetgebruik in de film laat zien?

Bespreek dat de filmmaker het internetgebruik een beetje absurd heeft gemaakt. Zoals dat het internet een bedrijf is dat je kan bellen en waarbij elk verzoek achter de schermen wordt geregeld.

De film speelt zich af in de jaren 90, maar nergens werd een jaartal vermeld.

Vraag: Hoe kon je toch zien dat de film ruim 20 -30 jaar geleden afspeelt?

Antwoord: *kleurenfilter en art direction, zoals kleding en attributen uit jaren 90.*

Vraag: Stel het verhaal zou zich nu afspelen: mensen gaan nu infiltreren in het bedrijf internet om een foto te verwijderen van het internet. Wat zou je dan veranderen in de film en wat zou je zo laten? Laat de leerlingen over beide vragen in tweetallen overleggen.

Bespreek na 3 minuten de uitkomsten.

Tip voor tijdens het nabespreken: vraag leerlingen om alleen dingen te noemen die nog niet genoemd zijn, dit houdt het tempo erin!

#tagged | 12 minuten | perspectief

Informatie voor de moderator: *Wat deed de 14-jarige Elise op een uit de hand gelopen feestje? Wat zij die avond op Instagram, Facebook en YouTube plaatst, gaat een eigen leven leiden. Ze verliest de controle over haar online leven en zo verandert haar telefoon van beste vriend in haar ergste vijand.*

Voorafgaand aan de film:

We hebben net gezien hoe een film over het internet in beeld is gebracht. De volgende film die we gaan kijken gaat niet over het internet, maar we zien het internet door de ogen van een gebruiker!

Vraag: Als jij de filmmaker zou zijn van een film die zich volledig op social media zou plaatsvinden. Hou zou je dat dan in beeld brengen? Zou je bijv. de gebruiker ook in beeld zien? *Bespreek de antwoorden.*

Laten we gaan kijken hoe de filmmakers dat hebben gedaan in deze film!
Deze film duurt 12 minuten.

Start de film #tagged!

Na de film:

Ik ben benieuwd wat jullie vonden van de film! Laten we dat ontdekken aan de hand van stellingen.

Opdracht

Ga staan als je het eens bent met de stelling en blijf zitten als je het niet eens bent.

1. Ik vond het een interessante film om naar te kijken.
2. Ik kon me goed verplaatsen in de paniek die de hoofdpersoon ervaarde.
3. Ik vond het storend dat alleen de online wereld in beeld was.
4. Door alleen de telefoon te filmen wordt de impact van de mobiel op je leven duidelijk.

Vraag door bij elke stelling!

Bijvoorbeeld met de volgende vragen:

2. Hoe kwam het dat je je goed kon verplaatsen? Heb je zelf wel eens zo'n soort paniek ervaren?
3. Heeft het filmen van alleen de online wereld invloed op je beleving van het hoofdpersonage? Zou de film ook interessant zijn als de film er ook de offline wereld meer zichtbaar was?
4. Zou dit ook de boodschap van de filmmaker zijn?

Antwoord: Filmmaker wil de impact van de mobiel op het leven laten zien.

Swipe | 6 minuten | muziek

Informatie voor de moderator: *Het is avond in een grote stad. Onderweg naar huis speelt een jonge vrouw met haar dating-app, als er opeens iets vreemds gebeurt. Een enge vent die ze eerder heeft weggeswiped heeft een match! Dat kan helemaal niet. Maar als ze weer een nieuwe foto krijgt, lijkt het gevaarlijk te worden. Angst grijpt haar bij de keel. Gedraaid op locatie in New York, wat sterk bijdraagt aan de sfeer.*

Voorafgaand aan de film

In de film die we net hebben bekeken zagen we hoe de gebeurtenissen in de offline en online wereld elkaar beïnvloeden. Dat zien we ook in de volgende film, maar het is alleen op een andere manier in beeld gebracht! Deze film is een horrorfilm en kan dus best spannend zijn! Let tijdens het kijken goed op: Kan jij ontdekken waarom we deze film spannend vinden? De film duurt 6 minuten!

Start de film Swipe!

Na de film

Ik ben benieuwd wat jullie van de film vonden!

Vraag: Wie wil een reactie op de film geven?

Besprek aan de hand van de reacties van de leerlingen:

Wie vond de film spannend? En hebben ze ook gezien wat deze film spannend maakt? *Antwoord: De muziek speelt een grote rol!*

Naast de muziek hebben ook de onlinegebeurtenissen een grote rol in de spanningsopbouw.

Vraag: Vergelijk deze online wereld met die van de vorige film. Wat zijn de verschillen?

Antwoord: Andere perspectief van de kijker.

(#tagged zie je de film door de ogen van de gebruiker)

Vraag: Wat zou het effect zijn als deze film, Swipe, net zo zou zijn gefilmd als #tagged? Zouden we de film nog steeds spannend vinden?

Vraag: Als jij de filmmaker zou zijn geweest van deze film. Zou je dezelfde keuzes hebben gemaakt of zou je de online wereld anders in beeld brengen?

#pestverhaal | 15 minuten | camerastandpunt

Informatie voor de moderator: *Wat nou als je gecyberpest wordt? Voor Rosalie (13) heeft het pesten serieuze gevolgen gehad: leeftijdsgenootjes vertrouwt ze niet meer en ze heeft geen vrienden. Zelfs in haar eigen slaapkamer voelde ze zich niet meer veilig, want hier kreeg ze berichtjes als: "Je bent niks waard en val dood kankerhoer." In deze documentaire gaan we samen met Rosalie online op zoek naar hulp, en hopelijk kan de digitale wereld daarmee veranderen van 'monster' in 'maatje'.*

Voorafgaand aan de film

We hebben nu 3 films gezien waarin de filmmaker een verzonnen verhaal heeft verfilmd. Dit noemen we een fictiefilm. De volgende film is geen fictiefilm, maar een documentaire.

Vraag: Wie weet wat een documentaire is?

Antwoord: *In een documentaire laten makers echte verhalen uit de realiteit zien. Er wordt dus niet geacteerd door acteurs zoals in speelfilms.*

We maken in deze documentaire kennis met Rosalie. Rosalie wordt gepest en voelt zich alleen. Online ontmoet ze anderen die ook gepest worden en ze vindt steun bij hen.

Laten we gaan kijken. Deze film duurt 15 minuten.

Start de film #pestverhaal!

Na de film:

Vraag: Welk gevoel riep deze film bij je op?

Ga staan als je het gevoel hoort. Noem een aantal gevoelens op: verdrietig, boos, eenzaam, opluchting, hoopvol. Is er nog iemand anders met een ander gevoel?

Vraag door: hoe komt het dat deze film dit bij ons oproept?

Antwoord: *Rosalie is veel alleen in haar kamer, de pestverhalen zijn vaak verdrietig.*

Vraag: Hoe heeft de filmmaker de online wereld zichtbaar gemaakt in de film?

Antwoord: *de film speelt zich af vanaf het computerscherm. Je ziet wat de webcam ziet of wat het computerscherm laat zien.*

De filmmaker heeft hier heel bewust voor gekozen! Laten we eens kijken naar een video, waarin de filmmaker meer vertelt over het maakproces van de film en de keuzes die ze heeft gemaakt!

Schakel naar het filmpje van de maker!

Vraag: Wat wilde de filmmaker laten zien? En was dit tijdens het kijken van de film overgekomen?

Toni with an I | 12 minuten

Informatie voor de moderator: *Toni is een meisje van 13 jaar die zich anders voelt dan haar klasgenoten, maar Toni blijft zichzelf. Op een dag wordt haar situatie op school erger, maar het internet steunt haar wel!*

Voorafgaand aan de film

De volgende en laatste film is een fictiefilm. In deze film maken we kennis met Toni, een meisje dat een sociaal online leven heeft, maar minder goed aansluit in haar klas. Laten we eens kijken hoe Toni hiermee omgaat.

De film duurt 12 minuten.

Start de film Toni with an I!

Na de film

Vraag: wat vonden jullie van de film? Geef een reactie in 1 woord!

Vraag bij sommige woorden door: leg je woord uit!

Vraag: heb je iets opvallends gezien in de film?

Vraag: hoe werd in deze film de online wereld in beeld gebracht?

Antwoord: je ziet de vlogs van Toni alsof je youtube kijkt en berichtjes verschijnen in beeld.

Vraag door: was het anders dan we tot nu toe hadden gezien in de films?

Toni zegt zelf in de film over het internet: *'there is so much to smile about. And much of it can be found in the various online outlets that make up our lives – we just have to celebrate and share it! Waar de vorige 3 films gaan over de gevaren van het internet, laat deze film dus ook de positieve kant van het internet zien!'*

Vraag: welke beleving van het internet past bij jouw internetgebruik?

Ga staan als je het internet ziet als een plek waar je jezelf mag zijn, veel om moet lachen en je het ziet als een positieve beleving! Maar blijf zitten als voor jou het internet een plek is waar je ook gevaren ziet.

Vraag door: Is er een leerling die zijn keuze wil toelichten?

AFRONDEN (5 minuten)

We hebben gekeken naar 5 films die allemaal op een andere manier de online wereld verbeelden. We zagen het verhaal vanuit het perspectief van de telefoon, we zagen dat het internet spannend kan zijn, maar ook zagen we dat een hoofdpersoon zich online ontwikkelde tot een ster!

Vraag: Welke van deze films vond jij het beste passen bij je eigen internetbeleving?
En vraag door: waarom?

Rond af: Ik hoop dat jullie in het zaalprogramma hebben ontdekt dat in film de filmmaker altijd keuzes maakt over hoe hij het verhaal in beeld brengt en hierbij dus ook op verschillende manieren de online wereld kan laten zien in film.

We zijn nu aan het einde gekomen van het zaalprogramma: Ik wil jullie heel hartelijk bedanken voor jullie aandacht!

Colofon

Netwerk Filmeducatie (2022)

De educatieprogramma's in de Korte Film Poule zijn tot stand gekomen in samenwerking met: [Eye filmmuseum](#), [Cinekid](#), [NFF](#) (Nederlands Filmfestival), [IFFR](#) (International Film Festival Rotterdam) en [IDFA](#) (International Documentary Festival Amsterdam).

Vragen of opmerkingen? netwerkfilmeducatie@eyefilm.nl